

XV TAVALINE PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine 5Mo 30:10-14)

Lugemine viiendast Moosese raamatust:

Neil päevil ütles Mooses Iisraeli rahvale: “Kuula Issanda, oma Jumala häält ja pea tema käske ja seadusi. Pöördu Issanda, oma Jumala poole kõigest südamest ja hingest. Sest see on käsk, mille ma sulle täna annan, mis ei käi üle sinu jõu ega ole sulle kättesaamatu. See pole kõrgel taevas, et sa peaksid ütlema: “Kes läheks meie eest taevasse ja tooks selle meile, et me saaksime seda kuulda ja täita?” See pole ka merede taga, et sa peaksid ohkama: “Kes küll läheks merede taha ja tooks selle käsu meile, et me saaksime seda kuulda ja täita?” Vaid see sõna on sulle väga lähedal – sinu suus ja sinu südames – ning seda saad sa täita.”

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 69:14.17. 30-31. 33-34 36-37)

R: Oma suures helduses, Issand, võta mind kuulda.

Ma tulen Sinu juurde palvega, Issand, Sinu hea meele ajal,
oma suures helduses vasta mulle, mu Jumal, minu ustav abimees.

Issand, võta mind kuulda oma armus ja helduses,
oma suure halastuse pärast vasta mulle.

R:

Ma olen viletsuses ja täis valu,

Jumal, Sinu abi kaitsku mind.

Kiituselaulus ma tõstan kõrgeks Jumala nime,
tänulaulus ma ülistan teda.

R:

Vaadake, teie maharõhutud, ja rõõmustage:

teie süda, kes te nõuate Jumalat taga, jääb elama!

Sest Issand võtab vaeseid kuulda ega põlga ära vangisoliijaid.

Kiitku teda nii taevas kui maa, meri ja kõik, mis seal liigub.

R:

Sest Jumal päästab Siioni

ja ehitab Juuda linnad jälle üles.

Tema sulaste järelpõlv pärib maa

ja need, kes armastavad tema nime, jäävad elama.

R:

(Teine lugemine Kl 1:15-20)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast koloslastele:

Kristus on nähtamatu Jumala võrdkuju, esmasündinu, kes on sündinud enne kõike loodut. Sest tema läbi on loodud kõik, mis on taevas ja maa peal, mis nähtav ja mis nähtamatu, olgu [inglite koorid] “troonid” või “ülemused”, “valitsused” või “meelevallad” – kõik on loodud tema kaudu ja tema jaoks. Tema ise on aga enne kõike loodut, ja kõik, mis püsib, püsib temas ning tema on ihu pea, aga ihu – see on kirik. Tema on algus, esmasündinu surnute hulgast; tema on enne kõiki. Sest Jumal on arvanud heaks oma kõiges täiuses tema sees elada ja lepitada tema läbi enesega kõik – nii maapealsed kui taevased – siis, kui ta on Kristuse ristivere läbi rahu teinud.
See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 14:23)

Halleluuja. Kes mind armastab, see elab minu sõna järgi,
minu Isa armastab teda ja tema juurde me tuleme. Halleluuja.

(Evangeelium Lk 10:25-37)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Sel ajal tahtis üks seadusetundja Jeesust proovile panna. Ta tõusis püsti ja küsis: “Õpetaja, mida ma pean tegema, et ma pälviksin igavese elu?” Jeesus ütles talle: “Mis seaduses kirjas seisab? Kuidas sa sealt loed?” Aga tema vastas: “Armasta Issandat, oma Jumalat kõigest südamest, kõigest hingest, kõigest jõust ja kogu mõistusega, ning oma ligimest nagu iseennast.” Siis Jeesus ütles talle: “Sa oled õigesti vastanud, tee nii ja sa jääd elama.”

Aga tema tahtis veel suuremat õigust kätte saada ja küsis Jeesuselt: “Kes siis on minu ligimene?” Jeesus vastas: “Üks inimene läks Jeruusalemmast alla Jeeriko poole ja sattus röövlite kätte. Kui need olid ta paljaks röövinud ja teda peksnud, läksid nad minema ja jätsid ta poolsurnult maha. Juhtumisi tuli keegi preester sedasama teed, aga kui ta teda nägi, läks ta temast kaarega mööda. Nõndasamuti ka leviit, kes teda märkas, kuid ometi edasi läks. Siis aga tuli sama teed üks samaarlane. Kui ta sellesse paika jõudis ja maaslamajat nägi, hakkas tal temast kahju; ta astus ligi,

sidus mehe haavad, valas nende peale õli ja veini, tõstis ta oma veolooma selga ja viis ta öömajale ning kandis tema eest hoolt. Aga järgmisel hommikul andis ta majaperemehele kaks teenarit ja ütles: “Kanna tema eest hoolt, ja kui sa peaksid veel tema peale midagi kulutama, selle maksan ma sulle tagasiteel.” Kes neist kolmest oli sinu arvates ligimene sellele mehele, kes oli sattunud röövlite kätte?” Kirjatundja vastas: “See, kes tema peale halastas.” Jeesus aga ütles talle: “Mine siis ja tee nõndasamuti.”

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, armasta Jumalat üle kõige ja ligimest nagu iseennast... Nii on kirjas juba Vanas Testamendis. Armastada tähendab teenida ja töötada kaasa kõige heaga – see tähendab Jumalaga, kes on headuse kehastuseks –, ning head tuleb soovida ja teha ka kõigile inimestele.

Kahjuks ütleb elukogemus meile, et kõik inimesed ei ole head. Seetõttu on raske vastata küsimusele missugust head tuleks soovida kurjale ligimesele, kes näeb headust nõrkuse ja rumalusena ning võimalusena häid inimesi kurjasti ära kasutada. Ja samuti: kas hea inimene, kes ennast ja teisi häid inimesi ei kaitse, ei ole mitte ainult hea, vaid ka arg, või isegi natuke rumal?...

Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, kes on siis ikkagi minu ligimene? Tegelikult avaneb see küsimus palju huvitavamana, kui esitada küsimus vastupidi: kes ei ole minu ligimene? Arvestades meie kristliku poliitilise korrektsusega on sellele nüüd raske vastata. Sest variseri küsimusele, kes ON tema ligimene, vastab Jeesus tähendamissõnaga, mille järgi tuleks kõiki inimesi kohelda ligimestena.

Ärgem aga unustagem, millest lugu halastajast samaarlasest alguse sai: “Üks inimene läks Jeruusalemmast alla Jeeriko poole ja sattus röövlite kätte. Kui need olid ta paljaks röövinud ja teda peksnud, läksid nad minema ja jätsid ta poolsurnult maha.” Nüüd saame küsida, kas olid ka need röövlid ligimeseks tolele vaesele mehele, kelle nad paljaks röövisid ja poolsurnuna maha jätsid? Kuidas tuleks nendega toimida? Kas mõista nende üle kohut juba siin maa peal ja võtta neilt võimalus röövimisi jätkata, või jätta kõik Jumala taevase kohtumõistmise hooleks?

Kahjuks Jeesus neile küsimustele otseselt ei vasta, ja nii tuleb meil vastus välja lugeda ridade vahelt, Jeesuse enda käitumist analüüsides. Muidugi tuleb meil seejuures võtta arvesse, et Jeesus oli Jumala Poeg, mitte vaid lihtsurelik nagu meie.

Evangeeliumi lugedes paneme tähele, et variseride ja saduseridega rääkis Jeesus hoopis teises toonis kui lihtsate inimestega; võib öelda, et varisere ja sadusere ta isegi lausa hurjutas – andis mõista, et nende süda on paadunud ning teadis, et hoolimata tema manitsustest nad ei paranda meelt. Jeesus rääkis ju oma rististki ammu enne, kui ta Kolgata mäel selle külge kinni naelutati – aga tema teadis muidugi ka seda, et ta tõuseb surnuist üles.

Kuid tõepoolest, Jeesus ei takistanud rahvaülemaid kurja tegemast, ta ei kutsunud inglite väehulkasid taevast laskuma ja neid karistama – ja nii jääme ka meie kahevahele. Ühest küljest saame aru, et kurjategijate ohjeldamine on mõistlik, kuid taipame samas, et päris viimase hinnangu annab igale inimesele ikka tema Looja.

Armsad õed ja vennad, kui Jeesus ütleb: “Ärge mõistke kohut, et teie üle kohut ei mõistetaks”, siis hõlmab see ka õigeksmõistmist. See tähendab, kui me tõelise kurjategija oma arguse või rumaluse pärast õigeks mõistame, siis oleme samamoodi karistuse ära teeninud kui süütu inimese süüdimõistmise eest.

Kuid inimestena jäävad ka kurjategijad meie ligimesteks, kelle eest peame palvetama ja lootma, et nad parandavad meelt. Kuigi ilmselt ei sünni see kõigi kurjategijatega, siis on seda lootust vaja kõigile teistele – see tähendab eelkõige meile enestele. Meile peab jääma usk, et võime saada ise paremaks inimeseks ja õppida oma eksimustest; et oskame valida õiged vahendid ja käitumisviisid ning suudame oma vigu edaspidi vältida. Sest kui me kahetseme küll, aga teeme üht ja sedasama pattu üha edasi, kui me ise oleme tegelikult kaotanud usu meelesparandusse, siis miks peaks Jumal meid uskuma ja pidama meid headeks inimesteks? Aamen.